

MEDICINAE STUDIO SIS. S.

Am ex hoc libro vtilitatem capietis Lectores, qua fortasse maior nullam ex vlllo alio recentiori adhuc percepistis. Adeo enim artificiose methodiceq; tota hinc inde collectam medicinam, hoc in libro comprehendit Iacobus Dondus Parauinus, vt nihil amplius ad morboru curatione desideraremus, si quemadmodum aggregationes istas suas ex Arabibus Latinisq; authoribus, ita quoq; ex Graecis excerpisset. Hic liber cu iam pene ab impressoru memoria excidisset, ac quasi mortuus temporis diuturnitate iacuisset, in lucem nunc denuo exit. Exit autem multo emendatior. Plurimae siquidem & dictiones, & sententiae, & auctoritates, quae in priori illa antiqua impressione deprauate legebantur, hodie in hac nostra noua, consultis semper manuscriptis codicibus, & iis etiam scriptoribus, quos ipse author subinde citabat, collatis, restitutae sunt. Quaequam & multa quoque a nobis, quae aliter scribenda essent, praetermissa sunt, vt Sparagus, Ematites, Es, Grysolachana, Filonium, Kamapitys, Yera, Ameos, pro Asparagus, Haematites, Aes, Chrysolachana, Philonium, Champitys, Hiera, Ami, & pleraque eiusmodi alia. Idq; consulto egimus: tum quia apud plerosq; scriptores ab authore citatos, videbamus ita legi: tum multo magis, ne literarum ordinem ab ipso excogitatum mutaremus: Alioqui totu libru inuertere aliamq; formam sibi dare oportuisset. Valete.

AVTHORVM IN HOC LIBRO CITATORVM, CATALOGVS.

Auicenna.	Galenus.	Plato.
Albucasis.	Haliabas.	Plinius.
Antonius musa.	Isaac.	Præparator.
Apuleius.	Ignotus.	Rasis.
Almansor.	Mesue.	Nicolaus.
Albertus.	Simon Ianuensis.	Sextus.
Colliget.	Kiranides.	Serapio
Circainstans.	Lapidarius.	Theffalus.
Dioscorides	Macer.	Viaticus.

AGGREGATOR COMPILATIONE CLARISS. PHYSICI
IACOBI DE DONDIS CIVIS PADVANI.

PROOEMIUM OPERIS.

Ructiferum medicinae acturus opus, non modo rudibus tantum & iuuenibus, qui breuitate temporis vel aetatis nondum plurima diuersorum auctorum auxilia perlegerunt: sed & pro- uectis non minus & maxime senibus, quibus etsi multa uidisse potuerint, delere tamen so- let non pauca obliuio senectutis. Exercitansq; me ipsum quod iuxta Galenum, vij. de sanita- tis ingenio est ad praesentia utilissimum, & ad obliuionis senectutem sequar praecipuum Mes- in principio suae practicae, dicentis, Deum in cunctis praepone, & praepone te. honora eum, & honorabit te. time eum, & securus cuncta experieris. Deum igitur patrem, filiumq; eius Iesum Christum, Spiritumq; sanctum ex utroq; manantem praepone suppliciter inuocabo, quatenus principij director, medij ordina- tor, finisq; intenti perfectior existat: meq; conseruet ad sui seruitium, & ad finem operis peroptatum. Fuit principalis intentio virtutes medicinarum simplicium, & quamplurimum compositarum a diuersis scriptas auctoribus, conuerso ab eis modo in tabulis sub debitis aggregare rubricis, relinquendo quae in practicis libris ordinate scribuntur, non egentes aggregatione. Auctores enim proposita aliqua simplici, vel compo- sita medicina eius virtutes subiungunt. Ego vero virtute praemissa eius, aggregabo remedia, auctores sub- scribens & locum. Quod quidem opus quoniam ex pluribus auctoribus aggregatur, iure Aggregationis nomen habere meretur.

Diuisio totius operis.

Virtutes autem de quibus intenditur, quaedam sunt circa corpus humanum, quaedam sunt circa inhumana. Circa humanum corpus, quaedam sunt primae, quaedam secundae, quaedam tertiae. Et tertiae quaedam vniuersales, & circa aegritudines vniuersales, quaedam circa particulares egritu- dines a capite vsq; ad pedes. In vniuersalibus autem sunt praeparatiuae, sanatiuae, & curatiuae parti, sicut praeparantia & purgantia nociuos humores. Et de febribus. Et de decoratione. De chirurgia, Et ad venena perti- nentia. Ex his haberi potest partitio multiplex operis huius quae talis erit praemissis primo rubricis. Primus tractatus erit, De primis virtutibus simplicium medicinarum. Secundus, De secundis & vniuer- salibus virtutibus. Tertius, De tertijs & particularibus aegritudinibus a capite vsq; ad pedes. Quar- tus, De praeparantibus ad sanatiuam & curatiuam partem. Quintus, De vniuersalibus egritudinibus & febribus. Sextus, De decoratione. Septimus, De pertinentibus ad partem chirurgiae. Octauus, De venenis & pertinentibus ad ea. Nonus, Circa inhumana, & primo circa animata, secundo circa inanima- ta. Decimus erit, Tabula nominum medicinarum superscriptarum deseruiens omnibus auctoribus nomi- natis. Et prima tabula continet nomina medicinarum simplicium. Secunda, compositarum, vt possit quisq; ad praedictos auctores habere recursum. Sunt autem auctores aggregationis huius. Serapio principaliter, eo quod plures adducit auctores, maxime tamen Dioscoridem & Galenum, quare non posui simplici- ter Dioscoridem, & raro Galenum. Plinius qui post Dioscoridem fuit antiquior Galeno. Rasis in Alman- sore, & in Diuisionibus, Isaac in Dietis, Hallabas, Macer, Auicenna. Colliget, Mesue de appropriatis. Prae- parator. Albukasis. Kiranides. Sextus. Placitus. Papirensis de animalium virtutibus. Antonius Musa. Thestalus in secretis de. xij. herbis per signa caeli. & de. vij. secundum planetas. Apuleius. Plato. Ignoratus quidam, & est quem Serapio de simplicibus pluries allegat. Et Ianuensis Simon in Synonymis. Lapidarius. Albertus de mineralibus. Circainstans. Et nota quod aliquibus doctoribus apponitur numerus capitulo- rum, quibus videlicet possibile est, vt Serapioni. Haliabati. Apuleio. Macro. Lapidario. & Ignorato. Plinio vero solummodo apponitur numerus tractatum. Item nota quod quoties scribitur Serapio simpliciter, intellige de simplicibus. Et quoties dicitur Auicenna simpliciter, intellige secundo canonis. Et quoties Ha- liabas, intellige secundo practicae eius. Et quoties Almanzor, intellige tertio tractatu. Et quoties Mesue, in- tellige de consolatione. Et quoties Colliget scribitur, intellige quinto tractatu eius. Nota iterum quod pro- pter diuersum modum loquendi auctorum, videlicet propter diuersa vocabula passionum a diuersis posi- ta, oportuit multiplicare tabulas. plures tamen potuissim aliquando in vnam coniungere. Coactus etiam sum facere quamplures tabulas vniuersales non specificatis egritudinibus, vt verbi gratia, passionibus stomachi, vel hepatis, &c. propter diuersum & vniuersalem modum scribendi auctorum non specificatiuum. Intelligens tamen auctor specificare poterit. Opus quidem hoc longis retro temporibus inchoatum com- pletum est per me artium & medicinae doctorem Magistrum Iacobum Paduanum. Anno natiuitatis do- mini Millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto, Paduae dominante Magnifico, nobili, & egregio do- mino domino Francisco de Kararia pro sancto Imperio condigno vicario generali.